

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีบทบาทอย่างมากต่อประชาชนในสังคม ไม่เพียงแต่การรายงานข่าวสาร การอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ และนานาชาติ ให้ผู้อ่านได้รับรู้ เป็นแหล่งข้อมูล ข้อวิเคราะห์วิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน รวมทั้งมีบทบาทต่อการพัฒนาของสังคมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง โดยผ่านการทำหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว และความเป็นไปของสังคม

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึกร่วมกันของผู้อ่านซึ่งมีทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ โดยผ่านการรายงานข่าว เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นด้วย

สำหรับสื่อมวลชนในประเทศลาวได้กำเนิดขึ้นจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอันดับแรก ในช่วงแรกนั้นยังเป็นรูปใบปลิวใบแจ้งข่าวเท่านั้น แล้วจึงพัฒนาเป็นหนังสือพิมพ์ และในปี 1930 ได้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับชื่อว่า “เจียงจุน” และ “เพื่อนจน” โดยกลุ่มคนเวียดนามและคนลาว มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองและการปลุกระดมความรักชาติในหมู่ประชาชนคนลาวร่วมกับคนเวียดนามต่อต้านกับพวกล่าอาณานิคม แต่เนื่องจากในขณะนั้นฝรั่งเศสได้เข้าไปปกครองลาว ด้วยเหตุนี้หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับดำเนินกิจการได้ไม่นานก็ต้องล้มเลิกกิจการไป เพราะถูกฝรั่งเศสปราบปรามอย่างหนัก แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ขบวนการต่อต้านลัทธิล่าอาณานิคมของประชาชนลาวก็ยังมี การดำเนินต่อไป โดยเฉพาะขบวนการของเยาวชนลาวซึ่งมีความรู้ด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น มีการเรียกร้องให้ฝรั่งเศสอนุญาตให้คนลาวออกหนังสือพิมพ์เป็นของตัวเอง จนสามารถตั้งหนังสือพิมพ์ชื่อ “ลาวใหญ่” ในปี 1941 แต่เจ้าหน้าที่อยู่เฉพาะตัวเมืองใหญ่ๆ โดยมีผู้อ่านเป็นครู แพทย์ นักแปลภาษาฝรั่งเศส-ลาว นายอำเภอ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ จุดประสงค์หลักของหนังสือพิมพ์คือ ปลุกระดมให้ประชาชนลาวมีความรักประเทศชาติ และชักชวนให้คนลาวที่อาศัยอยู่ในภาคอีสานของไทย กลับประเทศเพื่อร่วมกันต่อต้านฝรั่งเศส (ทองปาน สมพะวง, 2542: 2)

ปัจจัยทางการเมืองมีผลต่อระบบสื่อมวลชนของลาวเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่วงก่อนการสถาปนาประเทศนั้น ลาวได้ถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ได้แก่ฝ่ายขวาเสรีนิยม หรือราชอาณาจักรลาวที่มีฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกาคอยให้ความช่วยเหลือโดยเจ้าสีสะว่างเป็นองค์พระประมุข และฝ่ายซ้ายสังคมนิยม โดยมีเจ้าสุภานุวงศ์เป็นแกนนำขบวนการปลดปล่อยประเทศชาติออกจากการครอบงำของ

ต่างชาติ ทวงสิทธิเสรีภาพและความเป็นเอกราชของชาติจากฝ่ายราชอาณาจักร สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ของฝ่ายเสรีนิยม แม้ว่ารัฐบาลจะอนุญาตให้เอกชนสามารถดำเนินกิจการเป็นของตนเองได้ และมีจุดประสงค์เพื่อการค้าแล้ว แต่ก็อยู่ในการควบคุมของรัฐอย่างไม่ให้คลาดสายตา เนื่องจากเห็นว่าสื่อสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้คนให้หันไปสนับสนุนฝ่ายตน พร้อมทั้งออกข่าวโจมตีฝ่ายตรงข้ามคือฝ่ายประเทศลาว ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ลาวร่วมสัมพันธ์ ก่อตั้งโดยนายบง สุวันนะวง หัวหน้าพรรคร่วมสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์เสียงเสรีก่อตั้งโดยนายสอน ไชชนะนะ และนายอุ้น ชะนะนิกรเป็นเจ้าของและบรรณาธิการ และหนังสือพิมพ์ชาติลาวของนายพร จันทะลาด เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับแวดวงการเมือง และรับใช้ฝ่ายราชอาณาจักรด้วย โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาการเป็นผู้ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแล นอกจากนี้กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทยมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยุกระจายเสียงในภาคต่างๆ ในเรื่องระเบียบหลักการ และข้อกำหนดต่างๆ ในส่วนของสื่อภาพยนตร์ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย หรือการนำเข้าก็ต้องผ่านการเซ็นเซอร์โดยคณะกรรมการตรวจพิจารณานำเข้าและจัดจำหน่ายภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากกระทรวงศึกษาและธรรมการ กระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาการ และตำรวจ นอกจากนี้การควบคุมผู้ผลิตและจำหน่ายสื่อแล้ว ฝ่ายราชอาณาจักรลาวยังได้เข้มงวดตรวจค้นประชาชนในเขตฝ่ายตนไม่ให้รับฟังวิทยุกระจายเสียง หรืออ่านหนังสือพิมพ์ฝ่ายประเทศลาว (ทองปาน สมพะวง, 2542: 75) ส่วนสื่อของฝ่ายประเทศลาวนั้น แนนอนองค์กรของพรรคและรัฐเป็นผู้ก่อตั้งเอง ก็ต้องรับใช้แนวทางนโยบายของตนอยู่แล้ว

หลังจากสถาปนาประเทศ เป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปี 1975 ภาพรวมของสื่อมวลชนในลาวแต่ละแขนงได้ถูกโอนเข้าเป็นของรัฐทั้งหมด โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแล และกลั่นกรองข่าวสารที่จะถูกนำเสนอสู่สาธารณะชน ทำให้สื่อมวลชนของฝ่ายราชอาณาจักรต้องล้มเลิกกิจการไป ยังเหลือไว้แต่หนังสือพิมพ์ “เวียงจันทน์โพส” ที่พรรคและรัฐบาลลาวยังคงรักษาเอาไว้ เพียงแต่เปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์ “เวียงจันทน์ใหม่” จนถึงทุกวันนี้ เพราะหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวมีแนวคิดที่สนับสนุนระบอบใหม่ หรือเดินสายกลาง สะท้อนภาพของความไม่เท่าเทียมของคนลาวที่เกิดจากการกดขี่ขูดรีดของพวกเจ้าอาณานิคม ยิ่งไปกว่านั้นเจ้าของสื่อส่วนใหญ่ (ฝ่ายราชอาณาจักร) หันไปต่างประเทศเพื่อความปลอดภัยทางการเมือง ส่วนนักการเมืองฝ่ายราชอาณาจักรที่ยังทำการเคลื่อนไหวก่อการกระทำที่เป็นปรปักษ์ต่อระบอบใหม่ได้ถูกจับกุมและคุมขัง หรือจัดส่งไปศูนย์ฝึกอบรมเพื่อล้างสมองบุคคลดังกล่าวให้กลับกลายเป็น “เป็นคนดี” ส่วนผู้ที่หลบหนีไปต่างประเทศไปรวมตัวกันและได้รับความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตก แล้วกลับไปต่อสู้เพราะยังมีความเชื่อว่าจะสามารถปลดปล่อยลาวคืนมาได้อีกครั้ง ดังเช่น กลุ่มนายพลวางปาว เป็นต้น (ทองปาน สมพะวง, 2542: 5; 109-110)

การรายงานข่าวของสื่อมวลชนทุกแขนงในช่วงหลังปี 1975 ต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของพรรคและรัฐบาลกำหนดแต่ละระยะ และรับใช้อุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยมเท่านั้น มีการสั่งห้ามสื่อทุกชนิดลงข่าวอันเป็นการเสื่อมเสียต่อระบอบใหม่ เนื้อหาของข่าวต้องสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของพรรค ดังนั้นข่าวเกี่ยวกับภาคเอกชน หรือข่าวอาชญากรรมไม่สามารถตีพิมพ์ได้ เนื่องจากทางรัฐบาลเกรงว่าจะเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมไม่ทำตามแบบอย่างของลัทธิสังคมนิยม บุคคลที่สามารถทำงานในองค์กรสื่อได้ต้องเป็นผู้ที่พรรคและรัฐบาลไว้วางใจ จงรักภักดีต่อพรรค ต่อประเทศชาติ และเป็นสมาชิกพรรคเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ หรือผู้บริหารระดับสูง ดังนั้นบรรณาธิการข่าวจึงไม่อาจวิพากษ์วิจารณ์พรรคและรัฐบาลได้ ทั้งนี้คณะโฆษณาศึกษาอบรมและวัฒนธรรม ศูนย์กลางพรรคมีหน้าที่โดยตรงในการแต่งตั้งโยกย้ายบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลองค์กรสื่อ และบ่อยครั้งที่ทางกระทรวงแถลงข่าวฯ ยังต้องให้ความคิดเห็นชี้แนะโดยตรง หรือผ่านบรรณาธิการ หรือหัวหน้าฝ่ายข่าวด้วยวาจา เพื่อให้พิจารณาและระมัดระวังการนำเสนอข่าวใดข่าวหนึ่งเป็นพิเศษ ส่วนพนักงานและนักข่าวทั่วไปต้องได้ผ่านการฝึกอบรมทางการเมือง และชื่นชมแนวทางการเมืองของพรรคควบคู่กับความรู้วิชาการด้วย นอกจากนี้ในแต่ละวันทางกองเลขการการเมือง หรือเลขานุการประจำบุคคลที่เป็นแกนนำของพรรคและรัฐจะโทรศัพท์ หรือมีจดหมายไปยังกองบรรณาธิการข่าวเป็นประจำ และเรียกตัวบรรณาธิการข่าวไปสอบถามเมื่อมีข่าวที่ไม่ชัดเจน หรือเป็นข่าวในทางลบต่อระบอบใหม่ หน่วยงานที่เป็นเสนานิการให้แก่ผู้นำพรรคและรัฐบาลจะส่งจดหมายข่าวและเนื้อหาข่าวไปให้สื่อแต่ละแขนง ข่าวทุกข่าวหรือบทความที่ผู้นำส่งไปให้จะตัดออกไม่ได้ การนำเสนอข่าวสดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่ของนักสื่อสารมวลชน ซึ่งทำหน้าที่เป็นเพียงนักโฆษณาชวนเชื่อและนักจูงใจคน เนื้อหาข่าวแทบจะไม่เรียกว่าข่าวเพราะไม่มี “ความน่าสนใจ” หรือข่าวที่ทันเหตุการณ์ เนื่องจากสื่อรายงานข่าวเพียงด้านเดียวจากรัฐ และเบนความสนใจในประเด็นภารกิจปกป้อง รักษา พัฒนาประเทศชาติ และความอยู่รอดของเสถียรภาพทางการเมือง ข่าวพิธีการ และการประชาสัมพันธ์ผลงานของพรรคและรัฐบาล อาทิเช่น ข่าวการแถลงนโยบายทางการเมืองของพรรคและรัฐบาล เสนอข่าวเกี่ยวกับผลงานแห่งการป้องกันและพัฒนาประเทศชาติ (แบบสังคมนิยม) ผู้นำไปเยี่ยมเยือนประชาชนหรือต่างประเทศ ขบวนการผลิตเกษตรกรรม การต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง และการประชุมต่างๆ ของพรรคและรัฐบาล (ทองปาน สมพะวง, 2542: 5; 110-112; 190)

นอกจากมีการควบคุมดูแลองค์กรสื่อแขนงต่างๆ และผู้ผลิตสื่อแล้ว ในช่วงนี้พรรคและรัฐบาลลาวยังได้เข้มงวดกับผู้บริหารสื่อ (ผู้รับสาร) เป็นพิเศษ เช่นเดียวกับฝ่ายราชอาณาจักรลาวในยุคก่อนด้วย เพราะยังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการสถาปนาประเทศ และเสถียรภาพทางการเมืองยังไม่เข้าสู่ภาวะปกติ เนื่องจากกลุ่มฝ่ายขวายังมีการเคลื่อนไหวภายในประเทศ และกองกำลังพลัดถิ่นนอก

ประเทศก็รวมตัวกันเพื่อโค่นล้มระบอบใหม่ ดังนั้นจึงมีการสั่งห้ามให้คนลาวรับฟังวิทยุกระจายเสียง อ่านหนังสือพิมพ์ หรือสื่อประเภทอื่นๆ ของฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะสื่อจากโลกตะวันตกทุกๆ สื่อ การควบคุมนี้ถึงแม้จะไม่มีกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษรแน่นอน แต่เป็นการสั่งห้ามด้วยวาจา หรืออาศัยหน่วยงานของท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ เป็นผู้สอดส่องดูแลในแต่ละระยะ (ทองปาน สมพะวง, 2542: 74-75)

ความเปลี่ยนแปลงของสื่อมวลชนลาวคือ ช่วงหลังปี 1986 เมื่อพรรคและรัฐบาลลาวมีนโยบายเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจใหม่ หรือยุค “จินตนาการใหม่” (Renovation) กล่าวคือ พรรคและรัฐบาลลาวได้เน้นการบริหารประเทศให้เป็นไปตามกลไกตลาดโลก และเปลี่ยนหัวหน้าหน่วยธุรกิจของรัฐเป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อให้เอกชนดำเนินธุรกิจร่วมกับรัฐ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักธุรกิจเอกชนของลาวสามารถดำเนินกิจการเป็นของตัวเองได้ และสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปลงทุนในลาว โดยได้ออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของต่างประเทศในปี 1988 (ถ้าพอง คัญทะลีวัน, 2551) เพื่อรับประกันอสังหาริมทรัพย์ พร้อมทั้งยกเว้นการเก็บภาษีกำไรตามระเบียบกฎหมาย อีกทั้งยังอนุญาตให้มีการลงทุนระยะยาวอย่างน้อย 50 ปี และสามารถขยายการลงทุนต่อไปได้ตามความเห็นชอบของรัฐบาล (มาตรา 4 มาตรา 11 และ มาตรา 18) เมื่อภาวะเศรษฐกิจเจริญเติบโตขึ้นส่งผลต่อวงการสื่อมวลชนลาวให้มีความเปลี่ยนแปลงตามตัวไปด้วย ทั้งในแง่เนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอข่าว ถึงแม้สื่อทุกสื่อยังคงขึ้นตรงต่อรัฐ แต่ก็มีการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตสื่อปรับปรุงเนื้อหาข่าวให้ตรงกับความต้องการของสาธารณะชนที่หลากหลาย และรายงานข่าวได้อย่างอิสระ ในระดับหนึ่ง ดังเช่น การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาของสังคม “ในทางสร้างสรรค์” จากอดีตที่รายงานข่าวการประชาสัมพันธของรัฐเป็นส่วนมาก และมีการขยายตัวของปริมาณสื่ออย่างรวดเร็ว เฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์สามารถดำเนินการได้ง่ายกว่าเดิม และมีหลายหน่วยงานของรัฐสนใจในกิจการหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้หนังสือพิมพ์เพิ่มจำนวนฉบับออกสู่ท้องตลาด แต่ก็ยังจำกัดอยู่เฉพาะในวงการของรัฐเท่านั้น ส่วนเอกชนยังไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการ ปัจจุบัน สื่อสิ่งพิมพ์ของลาวมีจำนวนประมาณ 70 ฉบับ เป็นหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาลาว 4 ฉบับ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ 2 ฉบับ และหนังสือพิมพ์ข่าวกีฬารายวัน 1 ฉบับ นอกจากนั้นเป็นนิตยสารที่ออกจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชน (ผู้สนใจ) มีทางเลือกที่จะเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงของวงการสื่อในลาวได้เริ่มอีกครั้งเมื่อก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสารไร้พรมแดน หรือยุคโลกาภิวัตน์แห่งการบริโภคข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจของโลกได้เชื่อมโยงเข้าหากันทำให้รัฐบาลลาวเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินกิจการสื่อเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะนิตยสาร (เป็นกรณีพิเศษ) โดยอ้างตามมติเลขที่ 36/กมศพ ลงวันที่ 19 มิถุนายน 1993 “ว่าด้วยการเพิ่มทวิการนำพาของพรรคและการคุ้มครองของรัฐต่อสื่อมวลชนในระยะใหม่” ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแถลงข่าว

และวัฒนธรรมจึงได้ออกข้อตกลงให้เอกชนก่อตั้ง นิติสารตามการพิจารณาของกระทรวงแถลงข่าวฯ ในช่วงปี 2000 เป็นต้นมา แต่ยังไม่อนุญาตให้เอกชนก่อตั้งหนังสือพิมพ์รายวัน

นอกจากนี้ ในการประชุมสมัชชาสามัญครั้งที่ 5 ของสภาแห่งชาติชุดที่ 5 ยังได้มีการรับรองร่างกฎหมายว่าด้วยสื่อสารมวลชนลาวในเดือนกรกฎาคม ปี 2008 ที่ผ่านมานี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกเกี่ยวกับระบบสื่อ และผู้ทำงานด้านสื่อในลาวที่ได้รับการรับรองโดยองค์การนิติบัญญัติสูงสุด และด้วยกฎหมายฉบับนี้อาจนำความเปลี่ยนแปลงทั้งระบบสื่อสารมวลชนและผู้ทำงานเรื่องสื่อได้ ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ ตลอดจนเนื้อหาข่าวและสร้างความสำเร็จของตัวเองต่อสังคมลาวมากขึ้น

การขยายตัวของสื่อในยุคจินตนาการใหม่ส่งผลให้ภาครัฐไม่อาจควบคุมสื่อได้อย่างทั่วถึงแบบเบ็ดเสร็จ เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตสื่อปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบและเนื้อหาที่นำเสนอ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ในเชิงสร้างสรรค์ทำให้คำว่า สื่อมวลชนกลายเป็นพื้นที่ของกลุ่มคนที่จะแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้ ในระดับหนึ่งเท่านั้น และยังจำกัดสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน โดยเฉพาะข่าวที่เป็นภาพลบต่อสังคมและรัฐบาล (คำพอง คัญทะลีวัน, 2551)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชนให้มีอิสรภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในระดับหนึ่ง แต่สื่อมวลชนก็ยังไม่มีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนข้อมูลข้อเท็จจริงที่นำเสนอยังเป็นข้อมูลในเชิงบวกมากกว่าจึงไม่สามารถดึงดูดใจประชาชนให้มาเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่สื่อมวลชนลาวนำเสนอได้เท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาว่าองค์กรหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวซึ่งเป็นของรัฐ มีบทบาทหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารสนองตอบนโยบายของรัฐบาลเป็นหลักจะมีระบบโครงสร้างการบริหารงานอย่างไร กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการ ตลอดจนขั้นตอนการนำเสนอข่าว และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวลงพิมพ์หน้าหนึ่งจะมีคุณค่าและน่าสนใจอย่างไร ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งว่าจะคัดเลือกข่าวประเภทไหน มีคุณค่าและน่าสนใจอย่างไรที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละวันเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการหนังสือพิมพ์ของลาว เนื่องจาก นอกจากจะสร้างความเข้าใจถึงระบบการทำงานในกองบรรณาธิการที่มีการแบ่งภาระหน้าที่การทำงานเป็นแผนกย่อยๆ ลงไปแล้วยังจะเข้าใจถึงขั้นตอนการนำเสนอข่าว ตลอดจนเกณฑ์การวินิจฉัยคุณค่าของข่าวซึ่งข่าวที่มีคุณค่าจะต้องมีความน่าสนใจที่ประชาชนอยากใคร่รู้อยากติดตามลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน

1.2 ปัญหาวิจัย

- 1.2.1 การทำงานของกองบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวมีความแตกต่างกันอย่างไร
- 1.2.2 ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวมีความแตกต่างกันอย่างไร
- 1.2.3 ปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาลาว

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว
- 1.3.2 เพื่อศึกษาขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว
- 1.3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

1.4 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 เป็นแนวทางให้องค์กรหนังสือพิมพ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนำไปใช้ในการปรับปรุงคัดเลือกเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น
- 1.4.2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ หรือไปอ้างอิงในทางวิชาการได้

1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งจะศึกษาการทำงานในกองบรรณาธิการ ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว นอกจากนี้ยังศึกษาถึงนโยบายและปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว ได้แก่หนังสือพิมพ์ประชาชน หนังสือพิมพ์ประเทศลาว หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ และหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

1.6 นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดนิยามของคำบางคำไว้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันดังนี้
หนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสาร สารประโยชน์และความบันเทิงทั่วไป โดยมีกำหนดระยะเวลาจำหน่ายสม่ำเสมอ ไม่เย็บเล่ม

ปัจจัย หมายถึง เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการคัดเลือกข่าวที่นำเสนอหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาลาว ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวองค์กรของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว ได้แก่ นโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว บุคลากร รูปแบบการนำเสนอ และงบประมาณ

นโยบายองค์กร หมายถึง นโยบายการนำเสนอข่าว หรือการกำหนดแนวทางการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์

บุคลากร หมายถึง พนักงาน ข้าราชการ ตลอดจนผู้สื่อข่าวในกองบรรณาธิการ

รูปแบบการนำเสนอ หมายถึง เทคนิค หรือวิธีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

ปัจจัยภายนอก คือ ฝ่ายการเมืองหรือรัฐบาลและกฎหมาย สถาบันต่างๆ ทางสังคม และสื่อคู่แข่ง

การควบคุมของฝ่ายการเมือง หมายถึง รัฐบาลเข้ามาควบคุม หรือก้าวก่ายการทำงานของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

สื่อคู่แข่ง หมายถึง สื่อหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ตลอดจนสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ที่เป็นคู่แข่งทางตรงและทางอ้อม

คุณค่าของข่าว หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดว่า ข่าวนั้นๆ มีความสำคัญและความน่าสนใจ ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ความรวดเร็ว (Immediacy) หรือความทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) หมายถึง ความรวดเร็วในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ มักจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากประชาชน
2. ความใกล้ชิด (Proximity) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้ชิดกับผู้อ่านมากที่สุดทั้งร่างกายและจิตใจ
3. ความเด่น (Prominence) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

4. ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง การขัดแย้งของบุคคลหรือกลุ่มคน การทะเลาะเบาะแว้ง ระหว่างคู่กรณีที่เป็นเรื่องใหญ่
 5. ความแปลก (Oddity) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผิดปกติ เช่น ลูกหมูเกิดมามี 2 หัว ซึ่งผิดปกติไปจากธรรมชาติ
 6. ผลกระทบ (Consequence or Impact) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อคนเป็นจำนวนมาก
 7. ความร่ำอาวมณ (Human interest) หมายถึง เหตุการณ์หรือข่าวที่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมทางอารมณ์ไปกับบุคคลในข่าวด้วย เช่น เรื่องการต่อสู้เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ เรื่องรักใคร่ เรื่องที่กระทบความรู้สึกของผู้อ่าน
 8. ความมีเงื่อนงำ (Suspense) หมายถึง เหตุการณ์ใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วยังไม่สามารถที่จะคลี่คลายหรือเสาะหาต้นเหตุที่แท้จริงได้ เช่น เหตุการณ์เกี่ยวกับการฆาตกรรม หรือจี้ปล้น ที่ทำให้ต้องมีการสืบหาพยานหลักฐานและตัวตนคนร้ายเพื่อมาดำเนินคดีต่อไป เรื่องแบบนี้มักได้รับความสนใจจากประชาชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น เช่น เป็นคนเด่นมีชื่อเสียง หรือเรื่องที่มีผลสะท้อนถึงผู้อ่าน
 9. เพศ (Sex) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเพศ ไม่ว่าจะ เป็นความผิดปกติของพฤติกรรม เนื่องจากความสนใจในเพศตรงข้ามในตัวมนุษย์มีอยู่เสมอ และเรื่องเพศก็เป็นเรื่องใกล้ตัวมนุษย์อยู่แล้ว
 10. ความก้าวหน้า (Progress) หมายถึง เรื่องของความเจริญก้าวหน้า ไม่ว่าจะ เป็นสังคม วิทยาการ หรือการศึกษา หลักในการพิจารณาคุณค่าของข่าวประเภทนี้มีเพื่อให้ผู้อ่านได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงวิทยาการและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าปัจจุบันและมีความหวังในชีวิตมากขึ้น
- กองบรรณาธิการ** หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการทำข่าว การคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
- ข่าว** หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์จริง
- ข่าวหน้าหนึ่ง** หมายถึง ข่าวทุกข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่ง และส่วนต่อของข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่รวมข่าวที่เป็นลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์ขององค์กรต่างๆ บทความ รายงานพิเศษ ภาพประกอบ และโฆษณา